

Proč podporovat zpřístupnění pořadů České televize lidem se sluchovým postižením?

13.9.2023 - | Česká unie neslyšících

Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem je důležitou službou, kterou poskytuje veřejnoprávní Česká televize. V tomto článku se podíváme z různých hledisek na to, proč by veřejnoprávní Česká televize neměla šetřit na této službě a jak by měla k tomu přistupovat.

Právo: Neslyšící lidé mají právo na přístup k informacím, vzdělání a kultuře stejně jako slyšící lidé. Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem je projevem respektu, uznání a podpory naplňování potřeb práv a potřeb a jejich lidských práv i občanských práv. Snížení rozpočtu na zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem by také porušilo Úmluvu OSN o právech osob se zdravotním postižením, kterou Česká republika ratifikovala v roce 2009. Tato úmluva uznává právo osob se zdravotním postižením na přístup k informacím, komunikaci, médiím a kulturnímu životu.

Potřeba: Neslyšícím lidem není dostupné přirozené náhodné učení z odposlechu okolních informací vnímaných sluchem a nemají k dispozici rozhlasové vysílání, které je pro slyšící lidi běžným zdrojem informací, zábavy nebo vzdělání. Pouze veřejnoprávní Česká televize z titulu povinné veřejné služby poskytuje zpravodajství a také tlumočení do znakového jazyka. Zpřístupnění pořadů z veřejnoprávní České televize jsou tedy pro neslyšící lidi jediným způsobem, jak získat informace o aktuálních událostech, politice, ekonomice, společnosti nebo sportu z audiovizuálních médií. Například v době pandemie koronaviru je pro neslyšící lidi důležité sledovat zprávy o opatřeních, očkování nebo zdravotní situaci. Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem jim také umožňuje učit se nové věci, rozšiřovat své znalosti, dovednosti nebo zájmy. Například neslyšící lidé mohou sledovat vzdělávací pořady o historii, přírodě, technice nebo jazycích. Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem jim navíc umožňuje bavit se a relaxovat s různými žánry, jako jsou filmy, seriály, dokumenty, hry nebo soutěže. Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem je pro ně nezbytné pro jejich duševní a fyzické zdraví. Pokud by veřejnoprávní Česká televize snížila rozpočet na zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem, omezila by tím jejich možnosti a příležitosti k učení a rozvoji.

Rozvoj jazykových kompetencí: Kromě toho, že titulky umožňují neslyšícím lidem sledovat televizní pořady, mají také velký edukační význam. Neslyšící lidé nemají možnost učit se češtinu odposlechem jako jejich slyšící vrstevníci a učí se češtinu z psané formy, v tomto případě z titulků, které jim pomáhají rozvíjet slovní zásobu, gramatiku a porozumění psanému textu. Rozvíjejí jejich čtenářskou gramotnost a podporují jejich komunikační dovednosti a sociální začlenění. Snížení zpřístupněných pořadů ve veřejnoprávní televizi by tedy mělo negativní dopad na vzdělávání a rozvoj neslyšících lidí.

Spravedlnost: Neslyšící lidé jsou rovnocenní a důležití členové společnosti. Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem je projevem respektu, uznání a podpory jejich identity, jazyka a kultury. Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem je také způsobem, jak jim zajistit rovné příležitosti a účast na všech aspektech života. Například neslyšící lidé mohou sledovat politické debaty, volby nebo referenda a účastnit se tak demokratických procesů. Nebo mohou sledovat kulturní pořady, jako jsou koncerty, divadla nebo festivaly a zapojit se tak do kulturního života. Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem je tedy otázkou spravedlnosti a solidarity.

Výhoda: Neslyšící lidé jsou nejen příjemci, ale také přispěvateli k informacím, vzdělání a kultuře. Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem je nejen jejich prospěchem, ale také prospěchem pro celou společnost. Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem je také projevem respektu, uznání a podpory

jejich identity, jazyka a kultury. Přispívá k rozvoji vzájemné tolerance, porozumění a dialogu mezi různými skupinami lidí. Pomáhá to k odstranění nedorozumění, izolace a diskriminace ze strany slyšící společnosti. Například neslyšící lidé mohou ukázat svou tvorbu, talenty nebo úspěchy ve veřejnoprávních pořadech a inspirovat tak ostatní. Nebo mohou používat znakový jazyk jako jeden z oficiálních jazyků České republiky a obohatit tak jazykovou rozmanitost.

Z těchto důvodů by veřejnoprávní Česká televize měla při škrtech v rozpočtu hledat jiné způsoby, jak snížit své náklady, bez ohrožení kvality a dostupnosti svých pořadů pro neslyšící diváky, a naopak by měla zachovat a rozvíjet zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem jako svou povinnost, prioritu a cíl.

Závěr: Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem je důležité a hodnotné pro veřejnoprávní Českou televizi i pro celou společnost. Zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem by nemělo být považováno za nadbytečné nebo druhořadé, ale za prioritní a nezbytné. Veřejnoprávní Česká televize by měla zachovat a rozvíjet zpřístupňování pořadů neslyšícím lidem jako svou povinnost, prioritu a cíl.